Klimatsmart-pyramiden

Vad kan du själv göra för klimatet?

Klimatsmartpyramiden föreslår klimatsmarta åtgärder, sorterat efter hur stort engagemang som krävs av dig.

Flertalet förbättrar din ekonomi och/eller hälsa. Många ökar även den biologiska mångfalden.

Många åtgärder är tämligen självklara men tål att påminnas om.

Hur högt klättrar du på pyramiden idag?

Klimatsmartpyramiden

Pyramidens nivåer representerar olika typer av klimatsmarta åtgärder. Kraven på engagemang ökar ju högre upp du klättrar.

Pyramiden har 5 nivåer. Du väljer själv vilka åtgärder du kan och vill göra på respektive nivå. Ingen kan göra allt men alla kan bidra.

1. Utan kostnad, utan förändring av vanor

- ❑ Gör en personlig CO_2-check. Då får du insikt om var ditt engagemang gör mest nytta. Prova t ex https://climatehero.se eller www.klimatkalkylatorn.se
- ❑ Om din bank eller dina pensions- och försäkringsbolag investerar i fossila bränslen, byt bolag
- ❑ Om du investerar, gör det i företag och fonder med grön profil, samt i företag som har en plan för att snabbt och effektivt ställa om. Företag med en grön profil kan vara en bra investering, i synnerhet på längre sikt.
- ❑ Sluta 'gilla' CO_2-utsläppande aktiviteter på sociala medier, t ex kompisens flygresa eller kryssning
- ❑ Sopsortera bättre och återvinn mer
- ❑ Välj en elbil när du beställer taxi
- ❑ Välj hotell med en grön policy
- ❑ Lägg din röst på politiker som konsekvent och aktivt agerar klimatvänligt

2. Vaneförändringar som sparar pengar

2A: Små vaneförändringar

- ❑ Släck belysning och stäng av apparater när de inte används. Dra ur laddare och apparater på stand-by.
- ❑ Använd mindre varmvatten
- ❑ Släng inte mat och dryck – laga god restmat
- ❑ Tvätta inte i onödan och fyll tvättmaskinen
- ❑ Reparera istället för att slänga och köpa nytt, t.ex. maskiner, kläder, lädervaror, cyklar, etc.
- ❑ Ge presenter i form av saker du har men inte behöver
- ❑ Låna eller hyr verktyg
- ❑ Tänk över ditt verkliga behov innan du handlar

2B: Större vaneförändringar

- ❑ Samåk till jobb och evenemang
- ❑ Välj mer närliggande resmål
- ❑ Minska ditt flygresande
- ❑ Undvik kryssningar om inte fartygets primära uppgift är att transportera gods
- ❑ Dela bil, båt och semesterboende med andra, t.ex. genom bilpooler och stuguthyrning
- ❑ Hyr ut din bostad, sommarstuga, bil och båt när du själv inte använder dem
- ❑ Köp begagnade varor, t.ex. elektronik (t.ex. via Inrego), kläder och möbler
- ❑ Klipp gräset sällan och anlägg en äng för att gynna de pollinerande insekterna.

2C: Hälsosamma vaneförändringar

- ❑ Gå/cykla i stället för att ta bilen
- ❑ Cykel- eller vandringssemestra utan flyg
- ❑ Plocka bär och frukt och bevara dem
- ❑ Odla grönsaker och örter
- ❑ Ät mindre kött. Ersätt med vegetariskt

3. Åtgärder som kostar

3A: Energieffektivisering (vinst på sikt)

- ❑ Om du har hus, förbättra isolering och värmesystem samt överväg att installera solceller
- ❑ Välj LED-belysning och apparater som använder mindre energi när du måste köpa nytt
- ❑ Byt till (begagnad) elbil om du behöver köra mycket eller om du kör många korta sträckor
- ❑ Byt motorbåten mot (begagnad) segel- eller elbåt

❑ 3B: Miljöriktigare produktval

- ❑ Köp ekologisk och närproducerad mat
- ❑ Undvik produkter med palmolja
- ❑ Köp varor av hög kvalitet och så närproducerade som möjligt, t.ex. kläder, möbler och teknikprylar.
- ❑ Välj förnyelsebar el
- ❑ Välj det klimatbästa drivmedlet
- ❑ Välj offentlig transport när det är möjligt

4. Aktivt miljöengagemang

- ❑ Engagera dig i arbetet mot klimatförändringarna och för biologisk mångfald. Bli medlem i miljö-organisationer eller stöd dem ekonomiskt.
- ❑ Förkovra dig. Studera hur klimatet fungerar och påverkas av människan
- ❑ Skriv insändare och artiklar för klimat och miljö samt stöd andras insändare och artiklar
- ❑ Dela info om miljöfrågor på sociala plattformar
- ❑ Betala CO_2-kompensation för din konsumtion
- ❑ Åk tåg. I Syd- och Mellaneuropa är bil med fossilbränsle lika bra om ni är fyra i bilen.
- ❑ Undvik mat och dryck som fraktats med flyg
- ❑ Låna ut din bostad, sommarstuga, bil och båt till familj och vänner när du själv inte använder dem
- ❑ Påverka din arbetsgivare att bli grönare än

5. Nerskalning

- ❑ Semestra inte med flyg eller kryssningsfartyg
- ❑ Byt till en begagnad, mindre bil
- ❑ Har familjen flera bilar, sälj stegvis alla utom en. Samåk mer. Hyr extrabil vid behov.
- ❑ Sälj familjens sista bil också. Åk kollektivt och använd bilpool eller hyrbil vid behov
- ❑ Byt till en mindre bostad
- ❑ Har du flera bostäder, sälj stegvis alla utom en. Hyr bostad när du semestrar på annan ort.
- ❑ Sänk temperaturen i bostaden. En tröja och ett par tofflor är mysigt och mycket billigare.

Du väljer själv hur stort klimat- och miljöengagemang du kan klara just nu

Du kan öka ditt engagemang efterhand

Du väljer själv vilka åtgärder du kan och vill göra på respektive nivå i pyramiden.

Ingen kan göra allt men varje åtgärd bidrar och tillsammans gör vi stor skillnad

Denna folder är kopierad och distribuerad av:

Rotary
Hållbarhetskommittén
Distrikt 2365
hu2365@rotary.se

© 2024 Ulla Wennermark

Du får kopiera och publicera detta material om källan anges och syftet är att främja åtgärder för klimatet och biologisk mångfald.